

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/76/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3824204961
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Tisová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2026:3824204961.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Silvie Tisovej a členov senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Petra Straku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. A., nar. XX.X.XXXX, A. A., nar. XX.X.XXXX, zastúpené: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, deti rodičov: matka B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D., E. F. XXX/XX, otec A. A., nar. XX.X.XXXX, bytom G., B. A. F. XXX/X, o zvýšenie výživného, na odvolanie otca voči rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 15P/109/2024-110 zo dňa 16. januára 2025, takto

rozhodol:

- Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 15P/109/2024 - 110 zo dňa 16. 01. 2025 súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého A. zo sumy 120 eur na sumu 220 eur mesačne a na maloletého A. zo sumy 80 eur na sumu 180 eur mesačne, počnúc dňom 01. 09. 2024, splatné vždy vopred k rukám matky najneskôr do posledného dňa predchádzajúceho mesiaca. Zároveň rozhodol, že nedoplatok za obdobie od 01.09.2024 do 31.01.2025 vo výške 500 eur na každé dieťa je otec povinný uhradiť v mesačných splátkach po 50 eur spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok, počnúc právoplatnosťou rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že naposledy bolo výživné na maloleté deti upravené v roku 2014; odvtedy došlo k výraznej zmene potrieb oboch maloletých, ako aj k podstatnej zmene pomerov na strane rodičov. Maloletý A. navštevuje 2. ročník strednej školy internátnej, je ťažko zdravotne postihnutý (autizmus) a časť mesiaca sa nachádza na internáte, čo si vyžaduje zvýšené náklady na ubytovanie, stravu, dopravu, hygienu, ošatenie a špeciálne potreby. Maloletý A. navštevuje 8. ročník základnej školy, venuje sa športovej aktivite (futbal) a jeho výdavky zahŕňajú pravidelné mesačné poplatky aj nepravidelné náklady (výstroj, vreckové, školské akcie).

Súd prvej inštancie vyhodnotil výdavky matky ako vierohodne preukázané. Z ich štruktúry vyplývalo, že za posledné štyri mesiace vynaložila na maloletého A. viac ako 342 eur (oblečenie, školské potreby, obuv, adaptér, bielizeň, krúžok varenia, internát a strava na internáte) a na maloletého A. 495 eur (oblečenie, obuv, školské pomôcky, exkurzia, futbalový dres, lyžiarsky výcvik, doprava, stravné), pričom išlo len o časť celoročných výdavkov. K tomu prvostupňový súd pripočítal pravidelné mesačné náklady domácnosti, ktoré znáša matka ako rodič zabezpečujúci každodennú osobnú starostlivosť.

Pri posudzovaní pomerov otca súd prvej inštancie zohľadnil jeho pravidelné príjmy pozostávajúce z hlavného pracovného pomeru v oblasti bezpečnostných služieb, vedľajšieho pracovného pomeru a

výsluhového príspevku, pričom jeho priemerný čistý mesačný príjem zistil v sume 1 123 eur. Otec mal okrem dvoch maloletých detí v tomto konaní aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletému synovi z iného vzťahu, na ktorého prispieval sumou 200 eur mesačne. Súd prvej inštancie zároveň vyhodnotil, že otec v roku 2024 disponoval aj mimoriadnymi príjmami, najmä vyplatenou dovolenkou a náhradou za práceneschopnosť vo výške 4 140 eur a odstupným 8 920 eur po ukončení služobného pomeru v Policajnom zbore, pričom tieto prostriedky použil najmä na zabezpečenie bývania. Konštatoval, že napriek tomu, že otec uvádzal vysoké výdavky na splátky úverov a náklady spoločnej domácnosti s partnerkou, nie všetky tieto výdavky možno považovať za nevyhnutné v zmysle § 62 ods. 5 Zákona o rodine, keďže výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami rodiča, najmä ak tieto neboli nevyhnutné na zabezpečenie jeho primeraných životných potrieb.

Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletých detí, ktoré majú výrazne vyššie potreby ako v čase posledného rozhodnutia, ako aj k zmene pomerov na strane rodičov. Za primerané považoval zvýšiť výživné na každé dieťa o 100 eur mesačne, keďže pôvodne určené výživné už nezodpovedalo reálnym nákladom na výživu detí a ich súčasným potrebám. Takto určené výživné považoval za zodpovedajúce schopnostiam a možnostiam otca a zároveň za nevyhnutné na zabezpečenie potrieb maloletých detí.

O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporného poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec.

Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil jeho schopnosti a možnosti plniť zvýšenú vyživovaciu povinnosť, keď podľa jeho názoru nedostatočne prihliadol na jeho aktuálnu finančnú situáciu. Uvádzal, že zvýšením výživného na maloletých synov A. a A. v rozsahu určenom napadnutým rozsudkom by sa dostal do finančnej tiesne a na hranicu životného minima. Poukázal na skutočnosť, že jeho príjem pozostával výlučne z pracovnej činnosti v oblasti bezpečnostných služieb a z výsluhového príspevku, pričom v priebehu odvolacieho konania došlo k ukončeniu jeho vedľajšieho pracovného pomeru, v dôsledku čoho sa jeho celkový mesačný príjem ešte znížil.

Otec v odvolaní podrobne rozvádzal svoje pravidelné mesačné výdavky (najmä úhradu bežného výživného, náklady na bývanie, energie, telekomunikačné služby, poisťné a ďalšie nevyhnutné platby), pričom zdôrazňoval, že po úhrade zvýšeného výživného by mu nezostávali dostatočné finančné prostriedky na zabezpečenie základných životných potrieb. Namietal, že súd prvej inštancie jeho výdavky dostatočne nezohľadnil a vyhodnotil ich ako nevyhnutné v menšom rozsahu, než podľa jeho názoru zodpovedalo realite.

Ďalej poukazoval na svoju ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi z iného vzťahu, na ktorého prispieva výživným vo výške 200 eur mesačne; podľa neho je kumuláciou vyživovacích povinností neúmerne zaťažujú. V tejto súvislosti namietal, že súd prvej inštancie neprihliadol na skutočnosť, že ide o tri vyživovacie povinnosti, pričom zvýšenie výživného určené v napadnutom rozsudku vedie k neprimeranému podielu výživného na jeho celkovom príjme.

Otec zároveň namietal spôsob, akým súd prvej inštancie hodnotil jeho mimoriadne príjmy v roku 2024, najmä odstupné vyplatené po ukončení služobného pomeru v Policajnom zbore. Uvádzal, že tieto finančné prostriedky nepredstavovali pravidelný ani opakujúci sa príjem, ale jednorazové plnenie súvisiace s ukončením dlhodobého pracovného pomeru zo zdravotných dôvodov, a boli použité na riešenie jeho bytovej situácie a úhradu dlhov. Podľa jeho názoru preto nebolo možné z týchto prostriedkov vyvodzovať záver o jeho trvalých majetkových a príjmových pomeroch.

V odvolaní ďalej porovnával svoje majetkové a príjmové pomery s pomermi matky maloletých detí, pričom poukazoval na to, že matka má spolu s manželom vyšší celkový príjem a stabilnejšie majetkové zázemie. Namietal, že súd prvej inštancie neprimerane prihliadol na prezentované mesačné výdavky matky na maloleté deti, keď podľa jeho názoru viaceré z týchto výdavkov mali skôr jednorazový alebo nepravidelný charakter a nemali byť považované za pravidelné mesačné náklady. Zároveň uvádzal, že matka skreslene prezentovala niektoré skutočnosti týkajúce sa jeho pracovných a príjmových možností. Otec v odvolaní tiež vyjadril presvedčenie, že súd prvej inštancie bol pri hodnotení vykonaných dôkazov naklonený matke a jeho argumentmi sa nezaoberal v dostatočnom rozsahu. Zdôrazňoval, že nemal záujem vyhýbať sa plneniu vyživovacej povinnosti a uvedomoval si potreby maloletých, avšak zvýšená výška výživného podľa jeho názoru presahuje jeho reálne možnosti. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil.

3. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka tak, že v konaní uviedla pravdivé skutočnosti a tieto preukázala príslušnými podkladmi; na záveroch napadnutého rozhodnutia zotrvala.

4. Kolízny opatrovník považoval napadnutý rozsudok za správny a v najlepšom záujme maloletých. Zdôraznil, že zvýšené výživné zodpovedá aktuálnym potrebám detí. Upozornil, že otec si svoju vyživovaciu povinnosť sice dlhodobo plnil, avšak jeho osobná starostlivosť o deti je minimálna, a preto je primerané, aby sa na zabezpečovaní ich potrieb podieľal primeraným finančným príspevkom. Podľa neho matka preukázala zvýšené náklady na deti.

5. Otec vo svojej replike k vyjadreniu matky a kolízneho opatrovníka na svojom odvolaní v celom rozsahu zotrval. Zdôraznil, že s tvrdeniami matky nesúhlasí, keďže podľa jeho názoru neuviedla pravdivé skutočnosti. Nesúhlasil ani so stanoviskom kolízneho opatrovníka, ktorý podporil zvýšenie výživného. Tvrdil, že jeho aktuálna finančná situácia mu neumožňuje platiť vyššie výživné, aj keď si uvedomuje záujem maloletých detí.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP, § 34 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“, § 3 ods. 5 písm. a/ CMP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, považujúc ho za vecne správny.

7. Z obsahu spisového materiálu mal odvolací súd preukázané, že návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 19.09.2024 sa matka domáhala zvýšenia výživného na maloleté deti. Ďalej z vykonaného dokazovania boli preukázané pomery účastníkov tak, ako sú opísané v odseku 1. odôvodnenia tohto rozsudku.

8. Preskúmaním napadnutého rozsudku, obsahu spisu a obsahu odvolania odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci vykonal potrebné dokazovanie a v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre rozhodnutie, pričom následne ohľadne možností a schopností otca platiť výživné, ustálenia príjmu otca, z ktorého pri určení výživného vychádzal, rozsahu vyživovacej povinnosti otca, ako aj nutnosti prihliadnuť na uplynulý čas a na zabezpečovanie osobnej starostlivosti zo strany matky, dospel aj k správnym skutkovým a právnym záverom. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP), za súčasného konštatovania, že otec v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav, resp. s ktorými by sa už nevysporiadal súd prvej inštancie.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku dopĺňa nasledovné:

9. Odvolací súd konštatuje, že mimoriadne príjmy, ktoré otec v roku 2024 nadobudol v sume presahujúcej 13 000 eur, predstavovali významný jednorazový finančný zdroj, ktorý mohol a mal byť využitý ako rezerva do budúcnosti – najmä s ohľadom na to, že už v tom čase bolo zrejmé, že jeho vedľajší pracovný pomer je časovo obmedzený a môže byť ukončený. Mimoriadny príjem mal preto plniť funkciu stabilizačného prvku v období, keď dôjde k poklesu pravidelného mesačného zárobku, aby otec vedel bez výkyvov zabezpečiť plnenie svojej vyživovacej povinnosti, ktorá má podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine prednosť pred všetkými ostatnými výdavkami.

10. Z vykonaného dokazovania však vyplynulo, že otec túto finančnú rezervu v plnej miere nevyužil na účely výživy maloletých detí, ale prednostne na úhradu spotrebného úveru svojej družky a na výdavky spojené s nadobudnutím spoločnej nehnuteľnosti. Odvolací súd považuje za pochopiteľné, že rozhodnutie uhradiť záväzok družky malo zlepšiť ich spoločnú bytovú situáciu, avšak pre účely posúdenia schopností a možností povinného rodiča nemožno takýto výdavok hodnotiť ako nevyhnutný. Ide o záväzok tretej osoby, ktorej príjem jej zároveň umožňuje primeraným spôsobom prispieť na úhradu vlastného spotrebného úveru, a nebolo nevyhnutné, aby ho v plnom rozsahu hradil otec na úkor finančných prostriedkov, ktoré mali byť prednostne smerované k maloletým deťom.

11. Skutočnosť, že otec rozhodol o zaťažení spoločnej domácnosti hypotekárnym úverom, možno vnímať ako legitímnu snahu riešiť otázku bývania, avšak ani takýto účelný výdavok nemôže mať prednosť pred vyživovacou povinnosťou; tým skôr, ak družka otca disponuje vlastným príjmom a môže sa primerane podieľať na kompenzácii úhrad, ktoré za ňu otec vynaložil.

12. Odvolací súd zároveň na základe doterajšieho priebehu konania má za to, že otec je dlhodobo schopný zabezpečiť si aj vedľajší príjem, čo v minulosti opakovane robil a nič nenasvedčuje tomu, že jeho možnosti v tomto smere by boli zásadne obmedzené. Ak otec pociťuje zvýšenú finančnú zaťaženosť v dôsledku viacerých vyživovacích povinností, práve jeho aktívny prístup na trhu práce predstavuje najprimeranejší spôsob, ako zlepšiť svoje disponibilné príjmy bez toho, aby to bolo na úkor detí. V plnom rozsahu sa preto odvolací súd stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie ohľadne mimoriadnych príjmov otca, jeho úverového zaťaženia, ako aj jeho rozhodnutia v oblasti hospodárenia s finančnými prostriedkami, ktoré vyhodnotil ako súladné so zákonom a so zásadou prednosti výživného pred inými záväzkami. Správne okresný súd osobitne prihliadol aj na to, že k zvýšeniu výživného dochádza po desaťročnom časovom odstupe, potreby maloletých detí sú dnes podstatne vyššie, pričom otec sa na ich každodennej starostlivosti podieľa iba minimálne. Za týchto okolností je zvýšenie výživného o 100 eur na každé dieťa primeranou reakciou na ich aktuálne potreby a zároveň zodpovedá možnostiam a schopnostiam otca, ak sú posudzované podľa kritérií vyplývajúcich zo zákona.

13. Odvolací súd sa ďalej zaoberal námietkami smerujúcimi voči hodnoteniu výdavkov otca a jeho tvrdenej finančnej tiesni. Z obsahu spisu však vyplýva, že väčšina otcom prezentovaných nákladov nesúvisí s nevyhnutným zabezpečením jeho základných životných potrieb, ale je výsledkom jeho vlastných rozhodnutí o štruktúre spoločných financií v domácnosti. Otec dobrovoľne prevzal záväzky, ktoré prirodzene zvyšujú jeho mesačné zaťaženie, avšak tieto nemožno považovať za také, ktoré by v právnom hodnotení mohli obmedziť rozsah jeho vyživovacej povinnosti. Právny poriadok jednoznačne vyžaduje, aby rodič pri nakladaní so svojimi prostriedkami prihliadal prednostne na potreby dieťaťa; povinný rodič preto nesie aj riziko vlastných finančných rozhodnutí, najmä ak mohli, no nemuseli byť urobené v rozsahu, v akom zaťažujú jeho rozpočet.

14. Na neudržateľnosti otcovej argumentácie nič nemení ani tvrdenie, že jeho aktuálny príjem plne odráža jeho schopnosti. Z doterajšieho priebehu konania je zrejmé, že otec dlhodobo využíval viacero zdrojov zárobku, vrátane vedľajšieho pracovného pomeru, ktorý tvoril stabilnú časť jeho finančného zabezpečenia. Skutočnosť, že tento príjem v súčasnosti nemá, nie je dôsledkom objektívneho obmedzenia jeho možností, ale výsledkom toho, že takúto činnosť aktuálne nevykonáva. Pracovná adaptabilita otca je pritom nepochybná a jeho príjmový potenciál nemožno zužovať na aktuálny príjem. Odvolací súd považuje za primerané, aby pri existencii viacerých vyživovacích povinností otec aktívne hľadal spôsoby, ako svoje možnosti zvýšiť, a nie sa spoliehal na to, že odopretie pracovnej aktivity zníži rozsah jeho povinností voči deťom.

15. Pokiaľ ide o námietku, že súd prvej inštancie zľahčil jeho naturálnu pomoc, odvolací súd poukazuje a to, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by išlo o pomoc pravidelnú alebo finančne významnú. Opatrovanie a každodenná starostlivosť spočíva výlučne na matke, pričom otec sa na bežných potrebách maloletých podieľa len sporadicky.

16. Takýto okrajový rozsah naturálneho plnenia nemá potenciál ovplyvniť primeranosť určeného výživného a nepribližuje sa miere osobnej starostlivosti, ktorá by mohla výšku výživného podstatne modifikovať. Úlohou výživného je pokryť každodenné náklady na deti, nie nahradiť ich občasným poskytnutím vecí alebo financií bez systematickej povahy. Za týchto okolností odvolací súd uzatvára, že ďalšie otcom uplatnené námietky neobsahujú skutočnosti, ktoré by spochybnili vecnú správnosť záverov súdu prvej inštancie.

17. Odvolací súd sa zaoberal aj námietkou otca, podľa ktorej matka mala uvádzať nepravdivé alebo skreslené údaje o svojich príjmoch a nákladoch a súd prvej inštancie jej mal neopodstatnene prisvedčiť. Z obsahu spisu však nevyplýva žiadna skutočnosť, ktorá by potvrdzovala tvrdenie o nepravdivosti údajov predložených matkou. Práve naopak, matka preukázala svoju príjmovú situáciu (vrátane príjmu manžela) predloženými listinnými dokladmi, ktoré boli riadne súčasťou dokazovania a pochádzajú od zamestnávateľa.

18. Rovnako tak súd prvej inštancie dôsledne preveril aj jej výdavky na deti. Matka ich neprezentovala len vo všeobecnej rovine, ale doložila ich konkrétnymi dokladmi, vrátane nákladov na stravu, školské potreby, ošatenie, hygienu, mimoškolské aktivity a ďalšie výdavky, ktoré vyplývajú z každodennej starostlivosti o deti. Tieto výdavky boli potvrdené ako primerané, zodpovedajúce reálnym potrebám detí a v súlade s ich aktuálnou životnou situáciou.

19. Odvolací súd podčiarkuje, že matka zabezpečuje každodennú osobnú starostlivosť o maloletých, vrátane staršieho syna so zdravotným znevýhodnením, pričom táto starostlivosť prirodzene vedie k zvýšeným nákladom, ktoré nemožno porovnávať s výdavkami rodiča, ktorý sa na každodennej starostlivosti nepodieľa. V takýchto prípadoch nie je neobvyklé ani to, že matka pôsobí navonok ako osoba s vyšším pracovným zaťažením či príjmom, keďže s cieľom zabezpečiť deti potrebuje finančne pokrývať všetky súvisiace náklady. Ani to však neznižuje skutočnosť, že jej príjmy aj výdavky boli súdu predložené transparentne a v súlade s realitou. Námietka otca preto neobsahuje žiadny konkrétny dôkaz, ktorým by spochybnil pravdivosť listín predložených matkou alebo poukázal na nesúlad medzi jej tvrdeniami a skutočným stavom. Bez takéhoto konkrétneho podkladu nemožno údaje matky považovať za nepravdivé ani účelové. Odvolací súd preto nemal dôvod odchyliť sa od zistení súdu prvej inštancie, ktorý vyhodnotil údaje matky ako preukázané a dôveryhodné, a pri určovaní výživného z nich vychádzal správne.

20. Odvolací súd sa zaoberal aj tvrdením otca, podľa ktorého má matka vyšší životný štandard, vlastní majetok a mala by preto niesť väčšiu časť nákladov na výživu detí. Táto námietka však opomína základnú zásadu rodinného práva, podľa ktorej dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov, a nie iba na tej nižšej. Skutočnosť, že matka žije v domácnosti, ktorá svojou stabilitou, vybavením či rekreačnými aktivitami môže pôsobiť vyšším štandardom, nemá za následok zníženie rozsahu vyživovacej povinnosti druhého rodiča; ide predovšetkým o dôsledok jej osobného úsilia a celodennej starostlivosti o deti, ktorá je spojená s vyššími nárokmi na čas, energiu aj finančné zabezpečenie. Rovnako nie je právne významné, že rodina matky využíva rekreačnú nehnuteľnosť alebo si môže dovoliť príležitostnú dovolenku. Tieto skutočnosti nevytvárajú pre matku povinnosť nahrádzať výpadok zo strany povinného rodiča, ani nezakladajú priestor na zníženie jeho zákonného príspevku. Odvolací súd tiež konštatuje, že matka nebola povinná preukazovať „nedostatok majetku“, keďže vyživovacia povinnosť rodiča nevzniká na základe porovnania životných úrovní, ale na základe schopností a možností každého rodiča samostatne.

21. Nad rámec toho treba uviesť, že majetkové pomery matky sú výsledkom jej dlhodobého pracovného a osobného fungovania a nijako neznižujú skutočné náklady, ktoré vznikajú v súvislosti s výchovou detí, najmä ak ide o každodenné výdavky, ktoré matka vynakladá pravidelne a v plnom rozsahu. Je preto prirodzené, že jej finančné zabezpečenie pôsobí stabilnejšie než u rodiča, ktorý sa na osobnej starostlivosti podieľa len okrajovo. Takýto rozdiel však nemožno interpretovať ako dôvod na zníženie vyživovacej povinnosti otca; práve naopak, primerané výživné je prostriedkom zabezpečenia toho, aby mali maloleté deti prístup k obdobnému životnému komfortu aj v domácnosti druhého rodiča.

22. Odvolací súd sa napokon zaoberal aj námietskou otca, že súd prvej inštancie mal byť pri hodnotení dôkazov naklonený matke a jej tvrdeniam prisudzoval vyššiu váhu než tvrdeniam otca. Takéto tvrdenie však nemá oporu v obsahu spisu ani v priebehu dokazovania. Zo spôsobu, akým súd prvej inštancie zisťoval skutkový stav, vyplýva, že dôkazy vykonal v rozsahu potrebnom na rozhodnutie, hodnotil ich vo vzájomnej súvislosti a prihliadal na objektívne preukázané skutočnosti, nie na subjektívne predstavy ktorejkoľvek strany. Hodnotiaci proces súdu sa neopieral o názor matky, ale o listinné doklady, potvrdenia o príjmoch, výdavkoch, výsledky šetrenia kolízneho opatrovníka a o obsah výpovedí oboch rodičov. Otcove tvrdenia neboli odmietnuté z dôvodu nedôvery voči nemu, ale preto, že neboli ničím podložené alebo sa dostali do rozporu s objektívnymi zisteniami.

23. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie nie je povinný obojstranným stranám priznávať rovnakú váhu, ak jedna strana svoje tvrdenia podloží dôkazmi a druhá nie. Právom súdu je – a zároveň jeho povinnosťou – uprednostniť tie tvrdenia, ktoré sú vierohodné, doložené a korešpondujú s výsledkami dokazovania. Z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva ani náznak zaujatosti či jednostranného hodnotenia; naopak, zohľadnil aj tvrdenia otca, avšak tieto neboli schopné vyvrátiť preukázané skutočnosti na strane matky ani zmeniť závery o potrebách detí a možnostiach rodičov.

24. Keďže otec svoju procesnú námietku neprepojil s konkrétnym pochybením súdu ani neoznačil dôkaz, ktorý mal byť opomenutý či arbitrárne posúdený, ide o tvrdenie iba všeobecného charakteru, ktoré nemôže spochybniť zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd preto uzatvára, že postup súdu prvej inštancie bol vecný, nestranný a v plnom súlade s pravidlami dokazovania podľa Civilného mimosporového poriadku.

25. Odvolací súd preskúmal aj námietku otca smerujúcu k tomu, že matka mala pri výpočte potrieb detí uvádzať nadhodnotené alebo jednorazové výdavky, ktoré súd prvej inštancie nesprávne zohľadnil. Z vykonaného dokazovania však vyplýva, že súd nezakladal svoj záver na ojedinelých či mimoriadnych položkách, ale na pravidelných a dlhodobo sa opakujúcich výdavkoch, ktoré prirodzene súvisia s vekom, zdravotným stavom a životnou situáciou maloletých. Zvýšené náklady na staršieho syna vyplývajúce z jeho zdravotného znevýhodnenia a internátnej formy štúdia, ako aj výdavky na záujmové aktivity mladšieho dieťaťa, nemožno považovať za jednorazové alebo nepodstatné – tieto tvoria súčasť ich prirodzene sa vyvíjajúcich potrieb, ktoré matka riadne preukázala konkrétnymi dokladmi. Rovnako tak bežné náklady na ošatenie, školské potreby či stravu sa z povahy veci menia v čase a sú priamo závislé od veku a vývinových potrieb detí; súd prvej inštancie preto správne prihliadol na ich dynamiku, a nie na statický pohľad, ktorý otec v odvolaní presadzuje.

Odvolací súd ďalej zdôrazňuje, že pre posúdenie potrieb detí je rozhodujúce, či tieto výdavky korešponujú s ich skutočnou životnou situáciou, nie to, či boli v určitom mesiaci vyššie alebo nižšie.

26. Starostlivosť, ktorú matka deťom poskytuje, sa nevzťahuje len na zabezpečenie základných potrieb, ale aj na vytváranie podmienok pre ich zdravý vývin, vzdelávanie a sociálne začlenenie. Výdavky, ktoré s tým súvisia, sa neprejavujú pravidelným mesačným cyklom, ale v podobe priebežných nákladov počas roka, ktoré sú rovnako nevyhnutné a tvoria súčasť ich oprávnených potrieb. Je preto prirodzené, že niektoré položky sa vyskytujú vo väčších intervaloch a nemožno ich izolovať alebo vytrhnúť zo širšieho kontextu len preto, že nie sú každý mesiac rovnaké.

27. Za stavu, keď matka preukázala štruktúru potrieb oboch detí vierohodnými a konkrétnymi dokladmi, a tieto zodpovedajú ich veku, zdravotnému stavu aj spôsobu života, odvolací súd nenašiel dôvod spochybňovať správnosť záverov súdu prvej inštancie. Námietka otca preto nepreukazuje, že by prvostupňový súd pri posúdení potrieb detí vychádzal z nadhodnotených alebo irelevantných údajov; naopak, rozsah zistených potrieb odráža realitu každodenného fungovania maloletých a je v primeranej súlade s tým, čo možno v ich veku považovať za bežné a odôvodnené.

28. Odvolací súd sa zaoberal aj námietkou otca, podľa ktorej zvýšenie výživného o 100 eur na každé dieťa predstavuje neprimeraný zásah do jeho finančných možností. Takéto tvrdenie však neobstojí pri porovnaní s objektívnym vývojom potrieb detí a s dĺžkou obdobia, počas ktorého výživné nebolo vôbec upravované. Od posledného rozhodnutia uplynulo desať rokov, počas ktorých deti výrazne vyrástli, zmenil sa ich režim školských a mimoškolských aktivít, a u staršieho dieťaťa sa zásadne zvýšili náklady v súvislosti s internátnym štúdiom a zdravotným znevýhodnením. Zvýšenie výživného preto nepredstavuje neprimeranú záťaž, ale prirodzené zohľadnenie toho, že potreby maloletých sa v priebehu rokov objektívne a významne navýšili.

29. Súčasne je potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie nezvyšoval výživné na hranicu teoreticky maximálnu, ale na hranicu primeranú tak potrebám detí, ako aj možnostiam otca, prihliadajúc na všetky jeho vyživovacie povinnosti. Určené sumy nepresahujú rámec bežného výživného pre deti v obdobnom veku, najmä ak jeden z rodičov zabezpečuje každodennú starostlivosť a druhý sa na nej podieľa v minimálnej miere. Odvolací súd konštatuje, že výživné v určenej výške zodpovedá požiadavke, aby deti mohli využívať prístup k takej životnej úrovni, akú by mali, keby žili v spoločnej domácnosti oboch rodičov. Neprimeranosť nemožno vyvodzovať z toho, že otec v súčasnosti pociťuje zvýšenú finančnú záťažnosť – existencia viacerých povinností sama osebe neznižuje rozsah jeho zodpovednosti, najmä ak potreby detí preukázateľne presahujú pôvodné sumy a nízke výživné v minulom období bolo možné len vďaka tomu, že matka znášala väčší diel starostlivosti aj finančných nákladov.

30. Za daných okolností odvolací súd nenašiel žiadny dôvod spochybniť primeranosť určeného výživného. Rozsah zvýšenia je výsledkom hodnotenia aktuálnych potrieb maloletých, reálnych možností rodičov a proporcionality medzi nimi, pričom zachováva rovnováhu medzi právom detí na riadne zabezpečenie a povinnosťou otca prispievať na ich výživu podľa svojich schopností a možností.

31. Odvolací súd ďalej uvádza, že ani tvrdenie otca o páde „pod hranicu životného minima“ nemôže viesť k inému záveru. Životné minimum predstavuje zákonom stanovenú hranicu na posúdenie sociálnej situácie fyzickej osoby, nie však kritérium, ktoré by determinovalo rozsah vyživovacej povinnosti.

32. Pri hodnotení možností povinného rodiča súd prihliada na jeho schopnosti, potenciál a celkové majetkové a príjmové pomery, nie na momentálny nesúlad medzi jeho dobrovoľne prevzatými výdavkami

a povinnosťou prispievať na deti. Ak otec tvrdí, že po zaplatení výživného mu zostáva suma nižšia než životné minimum, ide o dôsledok jeho vlastných finančných rozhodnutí, nie o objektívne obmedzenie, ktoré by zbavovalo rodiča plnenia povinnosti voči maloletým. Výživné má zo zákona prednosť pred inými výdavkami a od povinného rodiča sa očakáva, že podľa toho prispôsobí aj správu svojich financií. Otcova námietka preto nepreukazuje žiadnu právne relevantnú okolnosť, ktorá by spochybňovala primeranosť určeného výživného.

33. Odvolací súd napokon uvádza, že rozumie tomu, že otec vníma svoju situáciu ako finančne aj osobne zaťažujúcu a zvýšenie výživného môže subjektívne pociťovať ako nepriaznivé. Samotné presvedčenie povinného rodiča o tom, že sa snaží „v rámci svojich možností“, však nemôže byť rozhodujúcim kritériom pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti. Vyživovacia povinnosť k maloletým deťom patrí medzi základné zákonné povinnosti rodiča a jej rozsah je determinovaný objektívnym posúdením pomerov účastníkov, potrieb detí a možností rodiča – nie subjektívnym pocitom nespravodlivosti alebo náročnosti situácie. Otcove všeobecné vyjadrenia o tom, že sa snaží „ako vie“ a „situácia je preňho ťažká“, neboli sprevádzané žiadnymi konkrétnymi dôkazmi o tom, že by bol objektívne neschopný zlepšiť svoju pracovnú alebo finančnú situáciu, ani o tom, že by jeho povinnosti prekračovali mieru primeranú jeho pomerom.

34. Odvolací súd považuje za dôležité podotknúť, že rozhodovanie o výživnom sa vždy odohráva v kontexte záujmu maloletých detí, ktorý je zo zákona prvoradý a má prednosť pred osobným komfortom rodiča. V situácii, keď matka zabezpečuje každodennú starostlivosť, vrátane zvýšenej starostlivosti o staršie dieťa so zdravotným znevýhodnením, a otec sa na tejto starostlivosti podieľa len okrajovo, výrok súdu prvej inštancie nemožno považovať za neprimeraný alebo nespravodlivý. Uložené výživné nepredstavuje trest, ale zákonný a nevyhnutný prostriedok zabezpečenia potrieb maloletých detí, ktoré ich sami nedokážu uspokojiť. Námietky otca založené na jeho subjektívnom pociťovaní preťaženia preto nemôžu mať vplyv na záver o primeranosti určeného výživného. Naopak, pomery rodičov, povaha výdavkov otca, jeho pracovný potenciál aj minimálna účasť na osobnej starostlivosti jednoznačne potvrdzujú, že určené výživné je primerané a v súlade so zákonnými kritériami.

35. Odvolací súd na záver konštatuje, že žiadna z námietok otca nepreukázala nesprávnosť skutkových zistení ani právnych záverov súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, jednotlivé dôkazy hodnotil v súlade so zákonom a svoje rozhodnutie vystaval na objektívnych, preukázaných a vo vzájomnej súvislosti posudzovaných skutočnostiach. Zistené pomery oboch rodičov, potreby maloletých detí, rozsah osobnej starostlivosti a možnosti povinného rodiča odôvodňujú záver, že určené výživné je primerané a zodpovedá kritériám uvedeným v § 62 a § 78 Zákona o rodine. Napadnutý rozsudok tak spĺňa požiadavky zákonnosti aj spravodlivosti, a preto odvolací súd nenašiel dôvod do neho zasiahnuť. Keďže žiadna z odvolacích námietok neodôvodňuje jeho zmenu ani zrušenie, rozsudok súdu prvej inštancie bol v plnom rozsahu potvrdený.

36. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP nezistiac dôvody, pre ktoré by bolo spravodlivé priznať niektorému z účastníkov ich náhradu podľa § 55 CMP.

37. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).